

22.11.2010

A7-0310/2

Pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh 2

Yannick Jadot

v mene skupiny Verts/ALE

Správa

A7-0310/2010

Yannick Jadot

Medzinárodná obchodná politika v kontexte naliehavých požiadaviek súvisiacich so zmenou klímy

2010/2103(INI)

Návrh uznesenia (článok 157 ods. 4 rokovacieho poriadku), ktorým sa nahrádza návrh nelegislatívneho uznesenia A7-0310/2010

Uznesenie Európskeho parlamentu o medzinárodnej obchodnej politike v kontexte naliehavých požiadaviek súvisiacich so zmenou klímy

Európsky parlament,

- so zreteľom na správy troch pracovných skupín Medzivládneho panela pre zmenu klímy (IPCC) uverejnené v roku 2007¹,
- so zreteľom na balík opatrení Európskej rady v oblasti zmeny klímy prijatý 17. decembra 2008,
- so zreteľom na závery Európskej rady z 29. a 30. októbra 2009 týkajúce sa rokovaní o zmene klímy,
- so zreteľom na konferenciu OSN o zmene klímy, ktorá sa konala v Kodani (Dánsko) od 7. do 18. decembra 2009, a na Kodanskú dohodu, ktorá je jej výsledkom,
- so zreteľom na jeho predchádzajúce uznesenia o zmene klímy, najmä na uznesenia z 10. februára 2010 o výsledkoch kodanskej konferencie² a na uznesenie z 29. novembra 2007 o obchode a klimatických zmenách³,
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Analýza variantov, ako prekročiť 20%-né zníženie emisií skleníkových plynov, a posúdenie rizika úniku uhlíka (KOM(2010)0265),
- so zreteľom na oznámenia Komisie z 19. júna 2010 týkajúce sa trvalej udržateľnosti

¹ *Zmena klímy 2007*: Súhrnná správa; editori: Rajendra K. Pachauri a Andy Reisinger, Ženeva 2007, http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar4/syr/ar4_syr.pdf; a správy pracovných skupín: *Základy fyzikálnych vied*, príspevok pracovnej skupiny I, editori: S. Solomon, D. Qin, M. Manning, Z. Chen, M. Marquis, K. Averyt, M. Tignor a H.L. Miller, Jr; *Následky, prispôsobenie a zraniteľnosť*, príspevok pracovnej skupiny II, editori: M. Parry, O. Canziani, J. Palutikof, P. van der Linden a C. Hanson; *Zmierňovanie vplyvov zmeny klímy*, príspevok pracovnej skupiny III, editori: B. Metz, O. Davidson, P. Bosch, R. Dave a L. Meyer.

² Prijaté texty, P7_TA(2010)0019.

³ Ú. v. EÚ C 297 E, 20.11.2008, s. 193.

AM\840484SK.doc

PE450.458v01-00

biopalív a biokvapalín¹,

- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 4. novembra 2008 s názvom Iniciatíva v oblasti surovín – zabezpečovanie našich nevyhnutných potrieb pre rast a zamestnanosť v Európe [KOM(2008)0699].
- so zreteľom na správu Svetovej obchodnej organizácie a na program Organizácie spojených národov pre životné prostredie s názvom Obchod a zmena klímy, ktorý sa začal 26. júna 2008,
- so zreteľom na vyhlásenie hláv štátov a vlád na samite skupiny G20 v Pittsburghu 24. a 25. septembra 2009,
- so zreteľom na štúdiu inštitútu Climate Strategies s názvom *Tackling leakage in a world of unequal carbon prices*, uverejnenú v júni 2010²; štúdiu inštitútu CE Delft s názvom *Why the EU could and should adopt higher greenhouse gas reduction targets*, uverejnenú v marci 2010³; štúdiu inštitútu Sandbag s názvom *The Carbon Rich List: The companies profiting from the EU Emissions Trading Scheme*, uverejnenú vo februári 2010⁴, a na štúdiu inštitútu Carbon Trust s názvom *International carbon flows*,
- so zreteľom na Medzinárodné hodnotenie poľnohospodárskych poznatkov, vedy a rozvojovej technológie uverejnené v roku 2008⁵,
- so zreteľom na pravidlá pre investície Energetickej charty, na ktorých sa zakladá prípad Vattenfall Europe Generation AG/Spolková republika Nemecko z 27. apríla 2009⁶, v ktorom podnik napadol členský štát uplatňujúci prísnejšie environmentálne normy,
- so zreteľom na ontarijský Akt o zelenej energii zo 14. mája 2009⁷,
- so zreteľom na akčný plán EÚ FLEGT (pre vynútiteľnosť práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve) z mája 2003,
- so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre medzinárodný obchod a stanoviská Výboru pre rozvoj a Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A7-0000/2010),

A. keďže teplota Zeme sa v priebehu posledného storočia už zvýšila a bude sa zvyšovať aj

¹ Ú. v. EÚ C 160, 19.6.2010, s. 1. a s. 8.

² Susanne Droege a Simone Cooper, *Tackling Leakage in a World of Unequal Carbon Prices – A study for the Greens/EFA Group*, <http://www.climatestrategies.org/our-reports/category/32/257.html>.

³ Sander de Bruyn, Agnieszka Markowska a Marc Davidson, *Why the EU could and should adopt higher greenhouse gas reduction targets - A literature review*, Delft 2010.

⁴ Anna Pearson, *The Carbon Rich List: The companies profiting from the EU Emissions Trading Scheme*, Company analysis of the EU Emissions Trading Scheme compiled in association with carbonmarketdata.com, február 2010.

http://www.climnet.org/index.php?option=com_docman&task=doc_download&Itemid=55&gid=1551.

⁵ <http://www.agassessment.org/>

⁶ International Centre for Settlement of Investment Disputes, ICSID Case No. ARB/09/6.

⁷ Ontario Ministry of Energy, Green Energy Act, <http://www.mei.gov.on.ca/en/energy/gea/>

naďalej a keďže hospodársky, sociálny a ekologický vplyv globálneho otepľovania naberať znepokojujúce rozmery a je nevyhnutné obmedziť toto otepľovanie pod 2°C,

- B. keďže dohoda dosiahnutá na konferencii OSN o klíme, ktorá sa konala v Kodani v decembri 2009, je nepostačujúca; keďže Európskej únii sa nepodarilo zohrávať vedúcu úlohu z dôvodu nedostatočne ambiciózných cieľov a nejednotnosti,
 - C. keďže dohoda dosiahnutá na konferencii OSN o klíme, ktorá sa konala v Kodani v decembri 2009, je nepostačujúca a neuspokojivá; keďže rokujúce strany nedosiahli celkový konsenzus a Európskej únii sa nepodarilo prevziať vedúcu úlohu a dosiahnuť jednotnosť,
 - D. keďže samit v Kankúne poskytuje jedinečnú príležitosť pre konštruktívny dialóg, mali by sa na ňom prijať právne záväzné nástroje a omnoho prísnejšie postupy overovania a mal by byť kľúčovým krokom na ceste ku komplexnej a právne záväznej fungujúcej dohode s cieľom umožniť udržať mieru globálneho otepľovania výrazne pod 2°C,
 - E. keďže boj proti zmene klímy je faktorom konkurencieschopnosti, pričom európskymi prioritami sú úspora energie a obnoviteľné zdroje energie, ktoré pomáhajú v zlepšovaní energetickej bezpečnosti EÚ a majú obrovský potenciál v oblasti priemyselného rozvoja, inovácií, regionálneho rozvoja a tvorby pracovných miest,
 - F. keďže dotovaná energia a neobmedzené emisie CO₂ v niektorých krajinách vytvárajú komparatívnu výhodu,
 - G. keďže zodpovednosť Európskej únie v oblasti klímy nemožno obmedziť na emisie skleníkových plynov na jej vlastnom území, keďže podľa posledných odhadov objem emisií spojených s jej spotrebou výrazne prevyšuje objem emisií spojených s jej výrobou, konkrétne o 35 % v Spojenom kráľovstve, o 45 % vo Francúzsku a o 60 % vo Švédsku,
 - H. keďže obchodné pravidlá sú preto rozhodujúce v boji proti zmene klímy a EÚ ich má možnosť zo svojej pozície najväčšej obchodnej svetovej mocnosti ovplyvniť,
1. víta cieľ Európskej rady, ktorým je zníženie objemu emisií skleníkových plynov o 80 až 95 % do roku 2050 v porovnaní s úrovňou v roku 1990, keďže tento cieľ je nevyhnutný pre návrat EÚ na poprednú pozíciu v rámci medzinárodných iniciatív v oblasti klímy, pretože aj ďalšie krajiny pevne zaviazali rozvíjať ekologické hospodárstvo, najmä prostredníctvom svojich plánov hospodárskej obnovy; dôrazne podporuje cieľ znížiť objem európskych emisií o 30 % do roku 2020 bez ohľadu na výsledok medzinárodných rokovaní, čo by malo podnietiť ďalšie krajiny k tomu, aby prijali ambicióznejšie záväzky;
 2. požaduje uzatvorenie medzinárodne záväznej dohody o ochrane klímy a dôrazne podporuje cieľ znížiť emisie CO₂ v EÚ o 30% do roku 2020, a to nezávisle od medzinárodných rokovaní, ako aj dlhodobý cieľ EÚ znížiť emisie CO₂ a iných skleníkových plynov o minimálne 85 % do roku 2050;
 3. zdôrazňuje, že rozvinuté krajiny musia ísť pri znižovaní emisií CO₂ príkladom; je presvedčený, že stanovenie noriem, označovanie a certifikácia sú nástrojmi s obrovským potenciálom znižovania spotreby energie, a teda aj riešenia zmeny klímy; vyzýva členské

štáty, aby posilnili reguláciu systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS) tým, že stanovia minimálnu cenu uhlíka; domnieva sa, že mechanizmus čistého rozvoja (CDM) neumožňuje reagovať na potreby najzraniteľnejších krajín;

4. zasadzuje sa o intenzívnejšiu podporu obnoviteľných zdrojov energie a žiada, aby vlády členských štátov uskutočňovali dôslednú politiku a vytvárali právne záväzný rámec umožňujúci z dlhodobého hľadiska prijať odstupňovaný program pomoci prispievajúci k otvoreniu trhov a vytvoreniu minimálnej infraštruktúry, čo má zásadný význam v čase krízy a podnikateľskej neistoty;
5. pripomína, že obchodná politika je nástrojom na dosiahnutie globálnych cieľov Európskej únie a že podľa článku 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa obchodná politika Európskej únie uskutočňuje „v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie“ a že podľa článku 3 Zmluvy o Európskej únii musí prispievať najmä „k trvalo udržateľnému rozvoju Zeme, k solidarite a vzájomnému rešpektovaniu sa národov, k voľnému a spravodlivému obchodu, k odstráneniu chudoby a k ochrane ľudských práv, najmä práv dieťaťa, ako aj k prísnemu dodržiavaniu a rozvoju medzinárodného práva, najmä k dodržiavaniu zásad Charty Organizácie Spojených národov“;
6. zdôrazňuje, že obchodné politiky Európskej únie, či už dvojstranné alebo viacstranné, sú prostriedkom na dosiahnutie cieľa, nie cieľom samotným, mali by byť v súlade s jej cieľmi v oblasti boja proti zmene klímy a malo by sa v nich počítat' s uzatvorením ambiciózneho dohody o klíme;
7. domnieva sa, že pravidlá WTO sa musia interpretovať a rozvíjať takým spôsobom, aby podporovali záväzky prijaté vo viacstranných dohodách o životnom prostredí (AME); žiada Komisiu, aby pracovala na dosiahnutí zhody s WTO, aby bol sekretariátom AME poskytnutý štatút pozorovateľov na všetkých zasadnutiach WTO týkajúcich sa ich oblasti pôsobnosti a zverená úloha poradcu v rámci všetkých postupov urovnávania sporov spojených so životným prostredím; zdôrazňuje, že treba stanoviť nové pravidlá WTO s cieľom odstrániť komparatívnu výhodu, ktorú predstavujú lacné emisie CO₂;
8. vyjadruje poľutovanie nad tým, že zmena klímy, potravinová bezpečnosť a rozvojové ciele tisícročia sa v súčasnosti priamo nespomínajú ani v jednej z dohôd WTO; odsudzuje rozšírenie biopirátstva, ktoré sa týka semien odolných voči zmene klímy; domnieva sa, že je potrebné zmeniť pravidlá WTO, aby sa zabezpečila súdržnosť a súlad so záväzkami prijatými v rámci Kjótskeho protokolu a s viacstrannými dohodami v oblasti životného prostredia; naliehavo požaduje reformu WTO s cieľom umožniť rozlišovanie produktov podľa výrobných a spracovateľských metód (PPM), ako aj zavedenie nových flexibilných možností prostredníctvom používania „povinných licencií“ na základe dohody TRIPS;
9. zdôrazňuje, že so zreteľom na preambulu Svetovej obchodnej organizácie (WTO) a na článok XX b), d), g) Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT) by medzinárodný obchod nemal viesť k nadmernému využívaniu prírodných zdrojov, a žiada Komisiu a členské štáty, aby posilnili princíp spoločných priorít v rámci WTO, najmä so zreteľom na udržateľné a eticky nespochybniteľné výrobky, ktoré nepoškodzujú klímu;
10. vyzýva Komisiu a členské štáty WTO, aby sa zasadili o to, že WTO vezme na vedomie rozsah a dôsledky klimatických zmien vo forme stanoviska, a nabáda WTO, aby

konala v záujme toho, aby pravidlá WTO nenarúšali celosvetové úsilie o boj proti zmene klímy, zníženie jej následkov a prispôsobenie sa jej, ale ho naopak podporovali;

11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že členské štáty WTO stále nenašli spôsob, ako zapracovať túto zmluvu do systému inštitúcií a predpisov OSN o ochrane životného prostredia vrátane zmeny klímy, ako aj sociálnej spravodlivosti a dodržiavaní všetkých ľudských práv; trvá na tom, že záväzky a ciele multilaterálnych environmentálnych dohôd, ako je Rámcový dohovor OSN o zmene klímy a dohovory ostatných inštitúcií OSN (FAO, ILO, IMO), musia mať prednosť pred úzkym výkladom obchodných pravidiel;
12. vzhľadom na to, že od rozhodnutia ministrov členských štátov WTO o obchode a životnom prostredí, ktoré bolo podpísané 15. apríla 1994 v Marakeši, uplynulo 15 rokov, vyzýva Komisiu, aby najneskôr do polovice roka 2011 predložila Európskemu parlamentu a Rade hodnotiacu správu o tom, v akom rozsahu výbor WTO pre obchod a životné prostredie uplatnil svoju právomoc stanovenú v tomto rozhodnutí, a o svojich záveroch v súvislosti s tým, čo je potrebné ešte vykonať, najmä pokiaľ ide o celosvetový dialóg o zmiernovaní účinkov zmeny klímy, prispôsobení sa jej a WTO;
13. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri rokovaníach v rámci WTO a pri bilaterálnych obchodných dohodách trvali na tom, aby liberalizácia obchodu, najmä pokiaľ ide o prírodné suroviny, neohrozovala udržateľné riadenie zdrojov a aby sa opatrenia na ochranu klímy a druhov stali neoddeliteľnou súčasťou dohôd; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby v rámci WTO trvala na spoločnom stretnutí ministrov obchodu a životného prostredia krajín WTO ešte pred konferenciou zmluvných strán (COP) Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) v Johannesburgu v roku 2011; pripomína, že UNFCCC je fórom na dosiahnutie medzinárodnej dohody o tom, ako riešiť problém zmeny klímy;
14. domnieva sa, že potreba verejnej diskusie o vytvorení medzinárodnej environmentálnej organizácie je naliehavejšia ako kedykoľvek predtým;

Posilnenie pozitívnej interakcie medzi obchodom a ochranou klímy

15. uznáva pozitívnu úlohu, ktorú môže zohrávať obchod pri šírení tovaru a služieb, ktoré sa podieľajú na ochrane klímy; domnieva sa, že ochrana klímy a liberalizácia obchodu sa môžu navzájom posilňovať a uľahčovať obchod s environmentálnym tovarom a službami, ale že je najskôr nevyhnutné vypracovať zoznam tohto tovaru a služieb podľa prísnych environmentálnych kritérií v spolupráci s členskými štátmi WTO;
16. uznáva, že obchod je dôležitým nástrojom transferu technológií do rozvojových krajín; zdôrazňuje potrebu obmedziť prekážky ekologického obchodovania napríklad odstránením ciel na ekologický tovar na úrovni WTO;
17. vyslovuje sa za to, aby bola EÚ dobrým príkladom a aby zminimalizovala prekážky, ako sú clá a odvody, pokiaľ ide o obchod s ekologickými technológiami, ako aj s výrobkami, ktoré nepoškodzujú životné prostredie ani klímu, a aby podporila takzvané environmentálne verejné statky a služby (EGS) aj na základe Akčného plánu z Bali a Kodanského zeleného klimatického fondu;

18. zdôrazňuje význam inovácií v oblasti ekologických technológií a uznáva úlohu, ktorú môžu zohrávať obchodné vzťahy pri šírení takýchto technológií medzi jednotlivými krajinami;
19. vyzýva EÚ, aby sa stala hlavným aktérom pri určovaní najväčších prekážok, ktoré bránia šíreniu technológií určených na boj proti zmene klímy v rozvojových krajinách;
20. uznáva, že podpora inovácií môže zahŕňať rôzne systémy odmeňovania a že tieto systémy nepodporujú prenos technológií rovnakým spôsobom; kladie si predovšetkým otázku týkajúcu sa vplyvu práv duševného vlastníctva na šírenie technológií budúcnosti, akými sú biopalivá druhej generácie, akumulátory alebo vodíkové články; takisto konštatuje, že pokiaľ ide o systémy PDV pre prenos technológií, treba sa zaoberať obavami týkajúcimi sa ich ochrany vzhľadom na slabé politické inštitúcie a absenciu zásad právneho štátu; žiada preto Komisiu, aby preštudovala súbor systémov odmeňovania inovácií a vzala pritom do úvahy riziko vylúčenia niektorých krajín a aby začlenila výsledky tejto práce do svojej diplomacie v oblasti boja proti zmene klímy;
21. je znepokojený skutočnosťou, že svetový obchod je narušený dotáciami na fosílnu energiu, ako aj dosahom týchto dotácií na klímu a verejnými výdavkami na ne; víta záväzok skupiny G20, že bude tieto dotácie postupne rušiť;
22. praje si, aby sa Európska únia chopila vedúcej úlohy v tejto veci, a žiada Komisiu, aby urýchlene navrhla harmonogram odstraňovania uvedených dotácií v Únii s tým, že tento proces musí zahŕňať sprievodné sociálne a priemyselné opatrenia; okrem toho pripomína žiadosť Európskeho parlamentu Komisii a členským štátom, aby zabránili úverovým vývozným agentúram a Európskej investičnej banke v poskytovaní pôžičiek na projekty, ktoré majú negatívne vplyvy na klímu;
23. vyslovuje sa proti dotovaniu fosílnych palív a vyžaduje posilnenie podpory obnoviteľných zdrojov energie nepoškodzujúcich životné prostredie, ako aj preskúmanie a vyvinutie decentralizovaných zdrojov energie, predovšetkým v rozvojových krajinách; v tejto súvislosti pripomína dohodu skupiny G 20 o postupnom rušení dotovania fosílnych palív a vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy európskej stratégie zameranej na vykonávanie tejto dohody s jasne vymedzeným časovým plánom a v prípade potreby aj s kompenzačnými mechanizmami;

Za spravodlivejšie ceny v medzinárodnom obchode a zamedzenie úniku uhlíka

24. pripomína, že liberalizácia obchodu môže byť v rozpore s ochranou klímy, ak si niektoré krajiny vytvoria z nečinnosti v oblasti klímy konkurenčnú výhodu; navrhuje preto reformu antidumpingových pravidiel WTO, ktorá by do nich zaradila otázku spravodlivej ceny súvisiacej so životným prostredím a vychádzajúcej zo svetových noriem na ochranu klímy;
25. vyjadruje poľutovanie nad tým, že dotovaním cien energií a neuplatňovaním obmedzení alebo kvót na emisie CO₂ by mohli niektoré krajiny získať komparatívnu výhodu; vzhľadom na neobmedzené a relatívne lacné emisie CO₂ tieto krajiny nie sú stimulované k tomu, aby pristúpili k mnohostranným dohodám týkajúcim sa zmeny klímy;

26. konštatuje však, že rokovania o zmene klímy vychádzajú zo zásady „spoločnej, ale diferencovanej zodpovednosti“ a že slabosť politiky ochrany klímy rozvojových krajín možno vo všeobecnosti vysvetliť ich nižšou finančnou alebo technologickou kapacitou, a nie cielene vykonávaným environmentálnym dumpingom;
27. v tejto súvislosti si praje, aby sa k európskej diskusii o priemyselnom úniku uhlíka v súvislosti so systémom EÚ na obchodovanie s emisiami skleníkových plynov (ETS) a o prostriedkoch, ako situáciu napraviť, pristupovalo obozretne;
28. pripomína totiž, že podľa posledného oznámenia Komisie z 26. mája 2010 (KOM(2010)0265) na túto tému je len málo priemyselných odvetví značne zraniteľných, pokiaľ ide o únik uhlíka, a domnieva sa, že na to, aby ich bolo možné určiť, je potrebné vykonať podrobnú analýzu jednotlivých odvetví; vyzýva Komisiu, aby urýchlene začala používať tento prístup namiesto niekoľkých kvantitatívnych kritérií rovnakých pre všetky priemyselné odvetvia;
29. zdôrazňuje, že pre priemyselné odvetvia, ktoré sú zraniteľné, pokiaľ ide o únik uhlíka, neexistuje jediné riešenie a že základnými kritériami pre výber vhodného nástroja (bezplatné pridelenie kvót, štátna pomoc alebo opatrenia na hraniciach) sú povaha daného výrobku alebo štruktúra trhu;
30. vyjadruje poľutovanie nad bezplatným pridelením kvót, pričom niektoré z nedávnych štúdií ukazujú, že z toho niektoré podniky môžu mať veľké neoprávnené zisky a že to nezabráni dotknutým podnikom presunúť čiastočne alebo úplne svoju výrobu; žiada, aby v prípade úplného alebo čiastočného presunu výroby boli pridelené kvóty ihneď vrátené a aby časť z nich bola využitá v rámci sociálneho a ekologického transformačného fondu pre oblasti, z ktorých bola výroba presunutá;
31. domnieva sa, že mnohostranná dohoda o klíme by bola najlepším nástrojom na zabezpečenie internalizácie negatívnych environmentálnych externalít súvisiacich s CO₂, ale že existuje riziko, že v blízkej budúcnosti sa takáto dohoda neuzavrie; domnieva sa preto, že by Európska únia mala naďalej skúmať, či je možné zaviesť v priemyselných odvetviach, v ktorých skutočne dochádza k úniku uhlíka, vhodné environmentálne nástroje, ktoré by dopĺňali aukcie s kvótami na CO₂ v rámci systému obchodovania s emisnými kvótami v Spoločenstve (ETS), predovšetkým tzv. mechanizmus zahrnutia uhlíka, ktorý by bol v súlade s pravidlami WTO; domnieva sa, že takýto mechanizmus by umožňoval bojovať proti rizikám presunu emisií CO₂ do tretích krajín;
32. uznáva, že predpisy WTO nie sú nezlučiteľné s opatreniami na hraniciach, ktoré majú neutralizovať účinky domácich politických opatrení tým, že zahŕňajú náklady environmentálnych externalít do ceny výrobkov, pokiaľ takéto úpravy nie sú diskriminačné;
33. jednoznačne zdôrazňuje, že úpravy hraničnej dane nemajú fungovať ako nástroj protekcionizmu, ale skôr ako spôsob znižovania emisií; domnieva sa, že EÚ by časť potenciálnych príjmov mala použiť na splnenie svojich finančných záväzkov v rámci UNFCCC;
34. domnieva sa, že individuálne opatrenia, ktoré majú v zmysle rozhodnutia Výboru WTO

pre obchodné rokovania z 15. decembra 1993 o obchode a životnom prostredí vplyv na vzťahy medzi obchodnými a environmentálnymi opatreniami s cieľom podporiť trvalo udržateľný rozvoj (napr. úprava hraničnej dane a clá za environmentálny dumping), sa so zreteľom na dnešný stav judikatúry WTO v tejto oblasti môžu označiť za zlučiteľné s predpismi a pravidlami WTO len vtedy, ak sa prijímú v rámci právne záväznej globálnej dohody pod záštitou UNFCCC, a preto vyzýva Komisiu, aby pred zasadnutím COP 17 v Južnej Afrike predložila Európskemu parlamentu a Rade oznámenie o tom, ako by sa dal vytvoriť takýto systém pre všetky dohody po skončení platnosti Kjótskeho protokolu;

Podpora diferenciácie výrobkov v závislosti od ich vplyvu na klímu

35. pripomína, že ochrana klímy využíva rôzne verejné politiky – označovanie výrobkov z hľadiska emisií uhlíka, verejnú súťaž s prísnyimi ekologickými kritériami, normy, dotácie, dane, kvóty, ktoré rozlišujú výrobky podľa ich výrobných postupov a metód, a že sa môže ukázať ako nevyhnutné uplatňovať tieto politiky na európske výrobky a na dovážané výrobky;
36. zastáva názor, že EÚ ako najväčší obchodný blok na medzinárodnej úrovni môže zavádzať celosvetové normy, a podporuje rozvoj a šírenie systémov certifikácie a označovania, ktoré zohľadňujú sociálne a ekologické kritériá; poukazuje na úspešnú prácu medzinárodných mimovládnych organizácií v oblasti rozvoja a podpory príslušných označení a certifikátov a výslovne súhlasí s ich rozsiahlym využívaním;
37. pripomína, že rámec WTO umožňuje prijímať v oblasti obchodu kvalifikačné opatrenia, ak sa preukážu ako nevyhnutné, primerané a nediskriminujúce voči krajinám s rovnakými výrobnými podmienkami; konštatuje napriek tomu, že je potrebné urýchlené vyjasnenie týchto opatrení, aby sa mohli používať na základe kritérií zmeny klímy, ktoré sa vzťahujú na postupy a metódy používané pri výrobe týchto výrobkov;
38. žiada Komisiu, aby pracovala na obnovení diskusií v rámci WTO o výrobných postupoch a metódach a možnosti diferenciácie podobných výrobkov v závislosti od ich uhlíkovej stopy, energetickej stopy alebo na základe technologických noriem; domnieva sa, že takú iniciatívu môžu členovia WTO prijať, len ak bude previazaná s opatreniami uľahčujúcimi prenos technológií;
39. napriek tomu si praje, aby súčasné nejasnosti, ktoré súvisia s výrobnými postupmi a metódami v rámci WTO, nevedli Úniu k nečinnosti, a že Únia by naopak mala využiť tento manévrovací priestor; žiada preto Komisiu, aby v prípade všetkých výrobkov s dosahom na zmenu klímy systematicky využívala v obchodných rokovaniach a dvojstranných a viacstranných obchodných dohodách označovanie alebo kritériá udržateľnosti;
40. zdôrazňuje, že treba vyvinúť úsilie, aby sa zabezpečilo, že negatívne účinky obchodu na životné prostredie sa odrazia v cenách a že sa bude presadzovať zásada „znečisťovateľ platí“; naliehavo vyzýva, aby sa zosynchronizovali systémy označovania a podávania informácií v oblasti environmentálnych noriem;
41. z tohto dôvodu víta, že Európska únia zaviedla kritériá udržateľnosti pre biopalivá vyrábané v Únii alebo dovážané do Únie; žiada Európsku komisiu, aby preskúmala

možnosť rozšírenia tohto prístupu na biomasu a poľnohospodárske produkty; požaduje, aby sa zohľadnili nepriame zmeny vo využívaní pôdy spojené s biopalivami, a očakáva, že Komisia predloží návrh do konca roku 2010 v súlade so svojimi záväzkami voči Európskemu parlamentu;

42. usiluje sa o to, aby sa vypracovali reálne záväzné kritériá a normy udržateľnosti, pokiaľ ide o výrobu biopalív a biomasy, ktoré by zohľadňovali najmä emisie skleníkových plynov a mikročastíc spôsobené nepriamou zmenou využívania pôdy (ILUC) a celý výrobný cyklus; zdôrazňuje, že zabezpečenie dostupnosti potravín pre obyvateľstvo musí mať prednosť pred výrobou biopalív a že je naliehavo potrebné, aby udržateľnosť politiky a postupov v oblasti využívania pôdy bola spojená s holistickejším prístupom;
43. domnieva sa, že je rozhodujúce, aby existovali prísne normy udržateľnosti v rámci medzinárodného obchodu s biopalivami vzhľadom na ich pozitívny a negatívny environmentálny a sociálny dosah;
44. víta európsku dohodu dosiahnutú v otázke nezákonného pôvodu dreva a očakáva pokrok, pokiaľ ide o dobrovoľné dohody o partnerstve;

Liberalizácia obchodu nesmie byť na úkor ambiciózných politik v oblasti klímy

45. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Komisia plánuje presadzovať v obchodných dohodách liberalizáciu obchodovania s drevom, najmä zrušenie obmedzení uvalených na jeho vývoz, napriek tomu, že hrozí zvýšené riziko odlesňovania a negatívnych vplyvov na klímu, biodiverzitu, rozvoj a miestne obyvateľstvo;
46. osobitne zdôrazňuje, že je potrebná konzistentnosť cieľov týkajúcich sa klímy a biodiverzity a podmienok na obchod, napríklad v záujme toho, aby úsilie vynakladané na riešenie problému odlesňovania bolo účinné;
47. zastáva názor, že nové medzinárodné dohody o ochrane klímy musia obsahovať pevné záruky, že sa zníži negatívny environmentálny dosah medzinárodného obchodu s drevom a skoncuje sa s odlesňovaním, ktorého rozsah vyvoláva znepokojenie;
48. zdôrazňuje, že liberalizácia poľnohospodárskych výrobkov viedla mnohé rozvojové krajiny k tomu, že prijali poľnohospodárske modely založené na monokultúrach a vývoze, pričom tieto poľnohospodárske modely sú veľmi zraniteľné voči zmene klímy a môžu viesť k masívnemu odlesňovaniu; je znepokojený vplyvom niektorých európskych poľnohospodárskych dotácií na schopnosť krajín zabezpečiť si bezpečné zásobovanie potravinami najmä v súvislosti so zmenou klímy; žiada Komisiu, aby neuzatvárala žiadnu obchodnú dohodu, ktorá by posilnila odlesňovanie, a aby zabezpečila, aby obchodné dohody a európska verejná podpora poľnohospodárstva nespochybňovali perspektívy poľnohospodárskych politik usilujúcich o boj proti zmene klímy s cieľom dosiahnuť potravinovú sebestačnosť;
49. so znepokojením konštatuje, že hospodárska globalizácia vedie často k prijímaniu modelu poľnohospodárstva založeného na monokultúre exportných plodín, ktorý v mnohých rozvojových krajinách podporuje neudržateľné poľnohospodárske postupy; domnieva sa, že obchodné režimy by mali náležite zohľadňovať potreby drobných poľnohospodárov a

vidieckych spoločností, najmä v rozvojových krajinách, a súčasne by mali poskytovať stimuly pre ekologické poľnohospodárstvo, ktoré produkuje menej emisií CO₂, a prispieva tak k zmierneniu zmeny klímy; žiada, aby sa na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni vytvorili kvalitatívne normy pre obchod a aby sa vládám umožnilo prepojiť ich s prístupom na trh, napríklad poskytnutím preferenčného prístupu na trh pre výrobky, ktoré dodržiavajú určité normy udržateľnosti;

50. nesúhlasí s ustanoveniami, ktoré v obchodných a investičných dohodách umožňujú investorom obrátiť sa proti krajinám, ktoré posilňujú svoje politiky v oblasti klímy; domnieva sa, že pravidlá riešenia sporov medzi investorom a štátom by sa mali uplatňovať len vtedy, keď konkrétny právny rámec umožňuje krajinám prijímať opatrenia na ochranu životného prostredia, ktoré sú v súlade s celosvetovými cieľmi v tejto oblasti;
51. žiada Komisiu, aby sa systematicky nestavala proti doložke o produkcii v mieste odbytu, ktorú majú jej partneri vo svojich politikách v oblasti klímy, ako sa to deje v prípade ontarijského Aktu o zelenej energii; domnieva sa totiž, že takéto ustanovenia zaručujú, že takéto politiky budú prijímané verejnosťou aj podnikmi; okrem toho sa domnieva, že pokiaľ nebudú náklady na zmenu klímy započítané do ceny medzinárodnej dopravy, sú tieto doložky, podobne ako označovanie jednotlivých spôsobov dopravy z hľadiska emisií, síce nedokonalými, ale napriek tomu užitočnými nástrojmi na podporu miestne vyrobeného tovaru;

Plné začlenenie dopravy do problematiky vzťahu obchodu a zmeny klímy

52. vyjadruje poľutovanie nad tým, že súčasný systém obchodu vytvára globálnu deľbu práce a výroby založenú na veľmi vysokom využívaní dopravy, ktorá nepokrýva svoje vlastné environmentálne náklady; praje si, aby sa klimatické náklady medzinárodnej dopravy započítali do jej ceny, či už zavedením daní alebo systému obchodovania s platenými kvótami; víta skoré začlenenie letectva do systému ETS a očakáva, že Komisia vyvinie do roku 2011 podobnú iniciatívu v prípade námornej dopravy, ktorá nadobudne účinnosť v roku 2013, ak sa preukáže, že dovedy nie je možné zaviesť medzinárodný mechanizmus; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že palivo spotrebované pri zámorskej preprave tovaru nie je zdaňované; žiada zavedenie dane na takéto palivo a na takýto tovar, a to najmä v prípade produktov prepravovaných letecky; očakáva však, že sa Komisia ujme iniciatívy a sponchýbni podporu pre najviac znečisťujúce spôsoby dopravy, akou je oslobodenie leteckého benzínu od zdanenia;
53. konštatuje, že emisie CO₂ v medzinárodnom obchode sa môžu značne znížiť výberom použitých dopravných prostriedkov podľa ich účinnosti a environmentálnych kritérií; vyžaduje, aby sa environmentálne náklady a náklady na dopravu započítavali do cien výrobkov (internalizácia externých nákladov), predovšetkým začlenením lodnej dopravy, ktorá predstavuje 90 % dopravy v medzinárodnom obchode, do systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS);
54. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urobili všetko preto, aby sa v rámci Medzinárodnej námornej organizácie dosiahla právne záväzná dohoda o znížení emisií z lodnej dopravy;
55. domnieva sa, že je dôležité, aby sa medzinárodné záväzky týkajúce sa zníženia emisií skleníkových plynov uplatňovali aj na medzinárodnú leteckú a lodnú dopravu;

56. zdôrazňuje, že zvyšujúci sa objem emisií CO₂ pochádzajúcich z dopravy a medzinárodného obchodu znižuje účinnosť stratégie EÚ v oblasti zmeny klímy; zastáva názor, že táto skutočnosť je silným argumentom v prospech zmeny zamerania rozvojovej stratégie založenej na vývoze smerom k vnútornému rozvoju založenému na diverzifikovanej a miestnej spotrebe a výrobe v rozvojových krajinách; pripomína, že takáto stratégia by mala pozitívny vplyv na zamestnanosť tak v EÚ, ako aj v rozvojových krajinách;
57. vyjadruje poľutovanie nad tým, že podstatnú časť medzinárodného obchodu predstavujú rovnaké výrobky, ktoré by sa rovnako ľahko dali vyrábať lokálne, a že nevyhnutná preprava nepokrýva environmentálne náklady na ňu;
58. domnieva sa, že pokiaľ sa klimatické náklady nepremietnu do ceny dopravy, mala by byť podporovaná udržateľná miestna výroba, najmä prostredníctvom lepšej informovanosti spotrebiteľov; žiada, aby bola zavedená spoločná zúčtovacia metodika a pravidlá označovania pre emisie skleníkových plynov rôznych výrobkov, najmä vo fáze prepravy;

Posilnenie nástrojov na zabezpečenie previazanosti obchodnej a klimatickej politiky

59. žiada, aby na zabezpečenie previazanosti medzi obchodnou a klimatickou politikou Európskej únie bola stanovená uhlíková bilancia každej obchodnej politiky, aby táto politika bola prípadne pozmenená s cieľom dosiahnuť priaznivejšiu uhlíkovú bilanciu a aby boli v prípade negatívnej bilancie pre klímu povinné prijaté kompenzačné opatrenia v podobe politickej, technologickej a finančnej spolupráce;
60. naliehavo vyzýva EÚ, aby v dvojstranných a regionálnych obchodných dohodách použila ako rozvojový nástroj komplexné ustanovenia o životnom prostredí, a to konkrétne zdôraznením potreby riadneho vykonávania doložiek o životnom prostredí a mechanizmov spolupráce na podporu prenosu technológií, technickej pomoci a budovania kapacít;
61. vyzýva Komisiu, aby systematicky začleňovala doložky o životnom prostredí do obchodných dohôd s krajinami, ktoré nepatria do EÚ, s osobitným zreteľom na znižovanie emisií CO₂ a prenos nízkoemisných technológií;
62. víta začlenenie oblasti zmeny klímy do hodnotení vplyvu obchodných dohôd na trvalú udržateľnosť; berie však na vedomie skutočnosť, že v niektorých prípadoch, ako je euro-stredomorská dohoda o voľnom obchode, poukazujú hodnotenia vplyvu na trvalú udržateľnosť na to, že dohoda bude mať nepriaznivé klimatické účinky, ktoré sa pred jej uzatvorením neposudzovali; domnieva sa, že obchodné dohody by v žiadnom prípade nemali negatívne ovplyvňovať multilaterálne dohody o životnom prostredí;
63. žiada, aby táto bilancia a kompenzačné opatrenia boli zaradené do kapitoly o klíme, ktoré by boli povinnou súčasťou všetkých obchodných dohôd (dohody o voľnom obchode, dohody o hospodárskom partnerstve, reforma režimu všeobecných preferencií), a aby bola každá z týchto kapitol predmetom verejnej konzultácie a predložená Parlamentu;
64. zastáva názor, že do reformy GSP sa musia začleniť environmentálne kritériá;

65. želá si, aby táto kapitola o klíme bola predmetom úzkej spolupráce medzi GR pre činnosti v oblasti zmeny klímy a GR pre medzinárodný obchod, a všeobecnejšie, aby sa GR pre zmenu klímy systematicky zúčastňovalo na obchodných rokovaníach;
66. zastáva názor, že Komisia by sa mala vo svojich rokovacích stratégiách, pokiaľ ide o obchodnú a environmentálnu politiku, riadiť harmonizovaným rámcom, aby neposkytla partnerom žiaden dôvod na obavy týkajúce sa obchodných prekážok a zároveň zabezpečila súlad s jej záväznými cieľmi v boji proti zmene klímy;
67. domnieva sa, že v obchodných vzťahoch EÚ so štátmi, ktoré nie sú viazané mnohostrannými dohodami o ochrane životného prostredia, sa treba dôraznejšie a konzistentnejšie snažiť o diplomaciu v oblasti klímy;

Previazanosť obchodnej a klimatickej politiky Európskej únie z hľadiska rozvojových krajín

68. uznáva, že úsilie o zabezpečenie previazanosti európskej obchodnej politiky a politiky v oblasti klímy môže byť využité alebo vnímané partnerskými krajinami ako skrytý spôsob, ako znížiť náš dovoz a zvýšiť náš vývoz;
69. zdôrazňuje teda, že je veľmi dôležité rokovať s týmito krajinami o všetkých opatreniach, ktoré by Únia mohla prijať, najmä o hraničných opatreniach, a zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby Únia dodržala všetky svoje záväzky voči rozvojovým krajinám spojené s poskytnutím pomoci v oblasti klímy;
70. z tohto dôvodu vyjadruje znepokojenie nad tým, že prísľuby „skorého“ financovania, ktoré dali európske krajiny na konferencii o zmene klímy v Kodani, čiastočne zahŕňajú záväzky prijaté v rámci verejnej rozvojovej pomoci a sú poskytované vo forme pôžičiek, čo je v rozpore so žiadosťou Parlamentu; žiada, aby Komisia vypracovala správu o týchto finančných prostriedkoch umožňujúcu posúdiť zhodu medzi realitou, prijatými záväzkami a požiadavkami Parlamentu; rovnako vyzýva na lepšiu koordináciu tejto finančnej pomoci, pokiaľ ide o jej tematické a geografické využitie;
71. pripomína záväzok priemyselných krajín, medzi ktoré patria členské štáty Únie, uvažovať o inovatívnych finančných nástrojoch pre boj proti zmene klímy, a najmä o zdanení finančných transakcií; žiada Komisiu, aby urýchlene predložila Rade a Parlamentu návrh na zavedenie tejto dane na úrovni Únie; žiada Komisiu, aby zaradila do obchodných rokovaní o liberalizácii finančných služieb perspektívu takého mechanizmu;
72. je presvedčený, že boj proti zmene klímy sa musí zakladať na princípe solidarity medzi priemyselnými a rozvojovými krajinami a podľa možnosti na užšej spolupráci medzi OSN, WTO a ostatnými inštitúciami Bretton Woods; žiada preto, aby sa spoločne s rozvojovými, rozvíjajúcimi sa a priemyselnými krajinami vypracovala celková stratégia obchodovania s emisiami a zdanenia energie a emisií skleníkových plynov, aby sa na jednej strane predišlo presídľovaniu podnikov (úniku uhlíka) a aby sa na druhej strane získali finančné prostriedky na boj proti zmene klímy a na znižovanie jej následkov a prispôsobenie sa im;
73. zdôrazňuje, že narastajúci prenos technológií do rozvojových krajín ako spôsob riešenia

úniku uhlíka bude kľúčovou zložkou klimatického režimu po roku 2012; vyjadruje poľutovanie nad tým, že prenos technológií tvorí len malú časť oficiálnej rozvojovej pomoci; naliehavo vyzýva členské štáty, aby rozvojovým krajinám poskytli ďalšiu technickú a finančnú pomoc, aby tak mohli čeliť následkom zmeny klímy, plniť klimatické normy a zahrnúť predbežné hodnotenia vplyvu noriem, označovania a certifikácie na rozvoj;

74. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Európskej rade, Rade a Komisii, národným parlamentom, ako aj výkonnému tajomníkovi rámcovej dohody OSN o zmene klímy (CCNUCC) a 16. Konferencii zmluvných strán (COP 16).

Or. xm